

301 70

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра загального мовознавства та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М. Мартиненко
«*19*» *серпня* 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА (ПОЛЬСЬКА МОВА)»
(назва навчальної дисципліни)

підготовки

бакалавра

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності

014 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА»

(код і назва спеціальності)

Полтава
2024 рік

М.Р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Практична грамати́ка (польська мова)» для студентів спеціальності 014 «Середня осві́та» першого (бакалаврського) рівня освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Середня осві́та (англійська мова і друга іноземна мова)» 2024 року.

Розробник: Болотнікова А.П., завідувачка кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Погоджено:

Гарант ОП «Середня осві́та (англійська мова і друга іноземна мова)» Тетяна КОРОЛЬ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Протокол від «27» серпня 2024 року № 2

Завідувачка кафедри загального мовознавства та іноземних мов Алла БОЛОТНІКОВА
«27» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії факультету Віктор ЧЕРНИШОВ
«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		форма навчання денна
Кількість кредитів – 4	<u>01</u> <u>Освіта</u>	Вибіркова
Загальна кількість годин – 120		
Модулів – 1	Спеціальність <u>014</u> <u>Середня освіта</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		3-й
		Семестр
		5-й
		Лекції
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	
		Практичні, семінарські
		42 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота
		78 год.
		Індивідуальна робота:
		-
	Вид контролю:	
	Екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 42 / 78

2. Мета навчальної дисципліни

Мета: оволодіння студентами граматичними нормами польської мови.

Загальні компетентності:

–Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здійснювати ефективну комунікацію українською й іноземними мовами в межах професійної діяльності.

–Знання та розуміння предметної області й специфіки професійної діяльності та сучасних тенденцій їх розвитку.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

–Здатність моделювати зміст навчання й позакласної виховної роботи, формувати іншомовні комунікативні й предметну читацьку компетентності учнів, зокрема на засадах інтегрованого навчання.

–Володіння англійською мовою та другою іноземною мовою (німецькою/польською) на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності на засадах плюрилінгвальності й плюрикультурності.

–Здатність чітко й виразно висловлювати свою думку іноземними мовами в усному та письмовому вигляді відповідно до прагматичного наміру й комунікативної ситуації, використовуючи на практиці фонетичні, лексичні, граматичні, стилістичні, дискурсивні знання, реалізуючи ефективні стратегії, а також здійснювати медіацію в професійному контексті.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни «Практична граматики (польська мова)» є «Практична граматики (англійська мова)», «Практика усного і писемного мовлення (польська мова)», з якими встановлено міждисциплінарні зв'язки на засадах інтеграції та науковості.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання:

– Володіти знаннями про мову загалом в синхронічному та діахронічному аспектах, уміти виокремлювати галузі філології, окреслювати коло їхніх основних проблем.

– Уміти застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань, зокрема для формування іншомовної комунікативної та міжкультурної компетентностей в здобувачів освіти.

– Вільно володіти українською та іноземними мовами в усній і письмовій формах, у різних жанрово-стильових дискурсах і реєстрах спілкування для вирішення комунікативних завдань у непередбачуваних ситуаціях.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобом оцінювання та методом демонстрування результатів навчання є стандартизовані тести, презентації, екзамен.

7. Програма навчальної дисципліни

Moduł treściowy 1. MORFOLOGIA

Temat 1. Osobliwości w odmianie rzeczownika. Deklinacja imion i nazwisk. Odmiana rzeczowników nieregularnych. Przymiotnikowa odmiana rzeczowników. Rzeczowniki typu: *chory, podróżny*; imion zakończonych na *-y, -i* (*Jerzy, Antoni*) i nazwisk zakończonych na *-ski, -cki, -ska, -cka*. Nazwy cech abstrakcyjnych. Nazwy wykonawców czynności. Skróty i skrótowce.

Ćwiczenia № 1-3.

Temat 2. Koniugacja poszczególnych czasowników. Strona czynna i strona bierna. Strona zwrotna. Czasowniki ruchu. Czasowniki prefiksalne. Czasowniki oznaczające czynność wielokrotną. Bezosobowe formy czasowników. Formy bezosobowe czasownika: *trzeba, warto, należy, można*. Zdania bezosobowe. Zdania ze spójnikiem *żeby* i *że*. Konstrukcje z *powinien*.

Ćwiczenia № 4-6.**Temat 3. Tryb rozkazujący czasownika.** Specyfika używania formy rozkazującej po negacji.**Ćwiczenia № 7-9.****Temat 4. Imiesłowy.** Imiesłowy przymiotnikowe bierne i czynne. Imiesłowy przysłówkowe.**Ćwiczenia № 10-12.****Temat 5. Składnia liczebników.** Deklinacja liczebników głównych. Deklinacja liczebników zbiorowych. Deklinacja liczebników ułamkowych. Deklinacja liczebników nieokreślonych. Rzeczowników odliczeniowych. dopełniacz po liczebnikach w wyrażeniach ilościowych. Liczebniki porządkowe (powtórzenie).**Ćwiczenia № 13-15.****Moduł treściowy 2. SKŁADNIA****Temat 6. Rodzaje zdań złożonych.** Zdania współrzędnie złożone (łącznie, przeciwstawne, wynikowe).**Ćwiczenie № 16-17.****Temat 7. Zdania podrzędnie złożone.** Zdania podrzędnie złożone okolicznikowe czasu i miejsca. Tworzenie zdań okolicznikowych celu. Tworzenie zdań przydawkowych. Tworzenie zdań podrzędnie złożonych podmiotowych i dopełnieniowych. Transformacje zdaniowe.**Ćwiczenie № 18-19.****Temat 8. Mowa bezpośrednia i pośrednia. TEST.****Ćwiczenie № 20-21.****8. Структура навчальної дисципліни**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Moduł treściowy 1. Morfologia.						
Temat 1. Osobliwości w odmianie rzeczownika.			6			9
Temat 2. Koniugacja poszczególnych czasowników. Strona czynna i strona bierna.			6			9
Temat 3. Tryb rozkazujący czasownika.			6			10
Temat 4. Składnia liczebników.			6			10
Temat 5. Imiesłowy.			6			10
Razem według modułu treściowego 1			30			48
Moduł treściowy 2. Składnia						
Temat 6. Rodzaje zdań złożonych.			4			10
Temat 7. Zdania podrzędnie złożone.			4			10
Temat 8. Mowa bezpośrednia i pośrednia.			4			10
Razem według modułu treściowego 2			12			30
Razem			42			78

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені	

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
1-3	Osobliwości w odmianie rzeczownika.	6
4-6	Koniugacja poszczególnych czasowników. Strona czynna i strona bierna.	6
7-9	Tryb rozkazujący czasownika.	6
10-12	Składnia liczebników.	6
13-15	Imiesłowy.	6
16-17	Rodzaje zdań złożonych.	4
18-19	Zdania podrzędnie złożone.	4
20-21	Mowa bezpośrednia i pośrednia.	4
Разом		42

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
	Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Вагомим компонентом фундаментальної підготовки студентів є активне запровадження в систему академічної освіти їх самостійної теоретичної і практичної роботи.

Метою самостійної роботи студента є: навчитися читати, аналізувати граматичний, лексичний матеріал, сприймати на слух іншомовне спілкування, писати короткі тексти на запропоновані теми, робити висновки.

Самостійна робота передбачає:

- попередню підготовку до практичних занять;
- виконання завдань і вправ в позааудиторний час;
- підготовку до обговорення окремих лексико-граматичних тем;
- самостійне вивчення окремих граматичних тем курсу;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання екзамену.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
1.	Deklinacja rzeczowników, przymiotników i zaimków	9
2.	Bezosobowe formy czasowników	9
3.	Specyfika używania formy rozkazującej po negacji	10
4.	Liczebniki porządkowe (powtórzenie)	10
5.	Użycie imiesłówów	10
6.	Zdania współrzędnie złożone	10
7.	Transformacje zdaniowe	10
8.	Mowa bezpośrednia i pośrednia (wzory)	10
Разом		78

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний), наочні (демонстративний, ілюстративний) та практичні (метод проблемного викладення, евристичний, аналітичний, дедуктивний) методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час практичних занять, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при здійсненні студентами самостійної роботи та виконанні індивідуальних завдань.

Під час проведення занять використовуються розповідь і пояснення.

Активні методи навчання: дискусія, мозковий штурм, рольові ігри тощо.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять або самостійної роботи для дистанційної форми навчання, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти за дисципліну

Нарахування балів*

з навчальної дисципліни «Практична граматики (польська мова)» за видами робіт
5 семестр

Види робіт/контролю	Перелік тем							
	Temat 1. Osobliwości w odmianie	Temat 2. Konjugacja poszczególnych czasowników. Strona	Temat 3. Tryb rozkazujący czasownika.	Temat 4. Składnia liczebników.	Temat 5. Imiestowy.	Temat 6. Rodzaje zdań złożonych.	Temat 7. Zdania podrzędnie złożone.	Temat 8. Mowa bezpośrednia i pośrednia.
	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2		
	Практичне заняття							
	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15	16-17	18-19	20-21
Виконання практичних завдань	2/2/2	2/2/2	2/2/2	2/2/2	2/2/2	2/2	2/2	2/2
Виконання завдань самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1	1
Всього за темами	7	7	7	7	7	5	5	5
Всього за	35					15		

модулями 1-2		
Екзамен	50	
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100	

*В Таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконано практичні завдання в повному обсязі, належним чином сформульовано висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, сформульовано висновки, які частково розкривають практичні завдання.
0	Не виконано практичні завдання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання екзамену

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Тестування	0-50	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 50 = 50$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсowego проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 - відмінно
82-89	B – дуже добре	4 - добре
74-81	C – добре	
64-73	D – задовільно	3 - задовільно
60-63	E – достатньо	
35-59	FX – незадовільно з	2 – незадовільно

	можливістю повторного складання	
0-34	F – незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

– робота на практичних заняттях (виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов’язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів у випадку екзамену), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є семестровий екзамен у 5 семестрі. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Болотнікова А.П. Робоча програма навчальної дисципліни «Практична граматики (польська мова)» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 014 «Середня освіта». Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2024. 16 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Болотнікова А.П. Методичні вказівки з дисципліни «Практична граматики (друга іноземна мова)» для поточного контролю знань здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 014 «Середня освіта». Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 52 с.

2. Болотнікова А.П. Навчально-методичний посібник «Польська мова (рівень А0-А1)» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх спеціальностей. Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2023. 144 с.

3. Bąk P. Gramatyka języka polskiego. Wiedza Powszechna, 2010. 254 s.

4. Machowska J. Gramatyka? Ależ tak! Ćwiczenia gramatyczne dla poziomu A2. Kraków : Universitas, 2022. 292 s.

5. Machowska J. Gramatyka? Dlaczego nie?! Ćwiczenia gramatyczne dla poziomu A1. Kraków : Universitas, 2022. 268 s.

6. Madelska L. Odkrywamy język polski. Gramatyka dla uczących (się) języka polskiego jako obcego. Prolog. Szkoła języków obcych, 2013. 204 s.

7. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra po polsku 2: Prolog. Szkoła języków obcych, 2022. 190 s.
8. Stempek I., Stelmach A., Dawidek S., Szymkiewicz A. Polski, Krok po kroku (A2), 2016. 184 s.

Допоміжна

9. Болотнікова А., Король Т. Формування комунікативних навичок на початковому етапі навчання польської мови. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького держ. пед. ун-ту імені Івана Франка. Дрогобич: Гельветика, 2022. Вип. 56. Том 4. С. 9–15.
10. Кравчук А. «Польська мова. Граматика з вправами». Підручник для вищих навчальних закладів. Київ-фірма «ІНКОС», 2015 р. 454с.

19. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=2700>
2. Grzegorz Jagodziński, Gramatyka języka polskiego. <http://www.grzegorz.jzn.pl/gram/gram00.html>
3. Maciej Malinowski, Obcy język polski – <http://www.obcyjezykpolski.interia.pl>
4. Język polski online / Kultura / Sztuka. – Dostęp: <http://polski-online.pl/>
5. Polski jako język obcy. – Dostęp: <http://www.superkid.pl/polski-dla-dzieci-jako-jezyk-obcy>
6. Materiały do nauczania języka polskiego. – Dostęp: <http://epolish.eu/main/materials/index.html>